

عنوان مقاله:

شناسایی و اولویت بندی عوامل موثر بر کم آبی در استان کرمانشاه با کمک فرآیند تحلیل سلسله مراتبی

محل انتشار:

دو فصلنامه آب و توسعه پایدار، دوره 8، شماره 4 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 10

نویسندگان:

جمال فتح الهی - استادیار گروه اقتصاد، دانشکده علوم اجتماعی و تربیتی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران

سید محمد باقر نجفی - استادیار گروه اقتصاد، دانشکده علوم اجتماعی و تربیتی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران

شیمیا فرهنگیان - دانشجوی کارشناسی ارشد اقتصاد، دانشکده علوم اجتماعی و تربیتی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران

خلاصه مقاله:

شناسایی عوامل موثر و تعیین کننده کم آبی در هر منطقه شرط لازم برای مدیریت صحیح عرضه و تقاضای آب و بسترسازی برای سازگاری با کم آبی است. هرچند استان کرمانشاه بر اساس شاخص های متداول تعیین بحران آب در وضعیت بحران قرار ندارد اما تداوم وضع موجود به بحران خواهد رسید و نیازمند بازنگری در رویکردهای مدیریت منابع آب استان است. این پژوهش در چارچوب نظری نهادگرایی و با کمک فرایند تحلیل سلسله مراتبی به دنبال شناسایی و اولویت بندی عوامل تعیین کننده کم آبی در استان کرمانشاه است. به این منظور با کمک روش دلفی و ابزار تحلیل سلسله مراتبی و نرم افزار EXPERT CHOICE این عوامل شناسایی و اولویت بندی شد. نتایج حاکی از آن است که برخلاف رویکردهای متعارف مدیریت منابع آب که بیشتر بر مدیریت عرضه آب تاکید می شود، نقش عوامل طرف تقاضا در مساله کم آبی استان کرمانشاه بسیار تعیین کننده تر است به طوریکه ۷۲/۵ درصد از مساله کم آبی توسط این عوامل توضیح داده می شود. عوامل طرف تقاضا به ترتیب اولویت و سهم در کم آبی عبارتند از: بهره وری پایین آب در بخش کشاورزی (۰/۴۲)، برداشت بیرویه از منابع زیرزمینی (۰/۲۱)، ساختار تولید بخش کشاورزی (۰/۱۳)، صادرات آب مجازی (۰/۱۰)، اتلاف آب در مسیر (۰/۰۶)، فرهنگ مصرف آب (۰/۰۵)، نداشتن کنتور (۰/۰۳). در طرف عرضه نیز میزان بارش (۰/۳۸)، بیلان آب (۰/۱۸)، تبخیر (۰/۱۸)، عدم تطابق زمانی بارش و مصرف (۰/۱۳)، نوع بارش (۰/۰۵)، نوسان بارش (۰/۰۵) و عدم بهره برداری کافی از آب خاکستری (۰/۰۳) به ترتیب بیشترین نقش را در ایجاد تنش دارند

کلمات کلیدی:

بحران آب، استان کرمانشاه، بهره وری آب، اقتصاد نهادی، تحلیل سلسله مراتبی (AHP)

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1465788>

